

eul_wid: mui-aa

Διονύσιος ὁ Θρᾷξ · Dionysius the Thracian

Grammatical Art

Γραμματική Τέχνη

Period: Ἑλληνιστική Hellenistic

Dialect: Ἀττική Attic

Domain: Γραμματική Grammar

Format: Πραγματεία Treatise

- 1 1 5 ΠΕΡ'Ι ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ Γραμματική ἐστὶν ἐμπειρία τῶν παρὰ ποιηταῖς τε καὶ συγγραφεῦσιν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ λεγομένων. Μέρη δὲ αὐτῆς ἐστὶν ἕξ· πρῶτον ἀνάγνωσις ἐντριβῆς κατὰ προσῳδίαν, δευτέρον ἐξήγησις κατὰ τοὺς ἐνυπάρχοντας ποιητικοὺς τρόπους, τρίτον γλωσσῶν τε καὶ ἱστοριῶν πρόχειρος ἀπόδοσις, τέταρτον ἐτυμολογίας εὗρεσις, πέμπτον ἀναλογίας ἐκλογισμὸς, ἕκτον κρίσις ποιημάτων, ὃ δὴ κάλλιστόν ἐστι πάντων τῶν ἐν τῇ τέχνῃ. ^[5]
- 1 1 6 ΠΕΡ'Ι ἈΝΑΓΝΩΣΕΩΣ Ἀνάγνωσις ἐστὶ ποιημάτων ἢ συγγραμμάτων ἀδιάπτωτος προφορά. Ἀναγνωστέον δὲ καθ' ὑπόκρισιν, κατὰ προσῳδίαν, κατὰ διαστολήν. ἐκ μὲν γὰρ τῆς ὑποκρίσεως τὴν ἀρετὴν, ἐκ δὲ τῆς προσῳδίας τὴν τέχνην, ἐκ δὲ τῆς διαστολῆς τὸν περιεχόμενον νοῦν ὀρώμεν· ἵνα τὴν μὲν τραγωδίαν ἡρωϊκῶς ἀναγνῶμεν, τὴν δὲ κωμωδίαν βιωτικῶς, τὰ δὲ ἐλεγεία λιγυρῶς, τὸ δὲ ἔπος εὐτόνως, τὴν δὲ λυρικήν ποίησιν ἐμμελῶς, τοὺς δὲ οἷκτους ὑφειμένως καὶ γοερῶς. τὰ γὰρ μὴ παρὰ τὴν τοῦτων γινόμενα παρατήρησιν καὶ τὰς τῶν ποιητῶν ἀρετὰς καταρριπτεῖ καὶ τὰς ἕξεις τῶν ἀναγινωσκόντων καταγελάστους παρίστησιν. ΠΕΡ'Ι ΤΟΝΟΥ Τόνος ἐστὶν ἀπήχησις φωνῆς ἐναρμονίου, ἢ κατὰ ἀνάτασιν ἐν τῇ ὀξείᾳ, ἢ κατὰ ὀμαλισμὸν ἐν τῇ βαρεῖᾳ, ἢ κατὰ περίκλασιν ἐν τῇ περισπωμένῃ. ^[15]
- 1 1 7 ΠΕΡ'Ι ΣΤΙΓΜΗΣ Στιγμαί εἰσι τρεῖς· τελεία, μέση, ὑποστιγμή. καὶ ἡ μὲν τελεία στιγμή ἐστὶ διανοίας ἀπηρτισμένης σημεῖον, μέση δὲ σημεῖον πνεύματος ἔνεκεν παραλαμβάνομενον, ὑποστιγμή δὲ διανοίας μηδέπω ἀπηρτισμένης ἀλλ' ἔτι ἐνδεούσης σημεῖον. Τίνι διαφέρει στιγμή ὑποστιγμῆς; Χρόνῳ· ἐν μὲν γὰρ τῇ στιγμῇ πολὺ τὸ διάστημα, ἐν δὲ τῇ ὑποστιγμῇ παντελῶς ὀλίγον. ^[5]
- 1 1 8 ΠΕΡ'Ι ΡΑΨΩΔΙΑΣ Ῥαψωδία ἐστὶ μέρος ποιήματος ἐμπεριειληφὸς τινὰ ὑπόθεσιν. εἴρηται δὲ Ῥαψωδία οἶονεὶ Ῥαβδωδία τις οὔσα, ἀπὸ τοῦ δαφνίνῃ Ῥάβδῳ περιερχομένου ἄδειν τὰ Ὀμήρου ποιήματα. ΠΕΡ'Ι ΣΤΟΙΧΕΙΟΥ Γράμματά ἐστὶν εἰκοσιτέσσαρα ἀπὸ τοῦ α μέχρι τοῦ ω . ^[5]
- 1 1 9 γράμματα δὲ λέγεται διὰ τὸ γραμμαῖς καὶ ξυσμαῖς τυποῦσθαι· γράψαι γὰρ τὸ ξῦσαι παρὰ τοῖς παλαιοῖς, ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ « Νῦν δέ μ' ἐπιγράψας ταρσὸν ποδὸς εὐχεαὶ αὐτῷ c » 〈Λ 388〉 . Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ στοιχεῖα καλεῖται διὰ τὸ ἔχειν στοιχόν τινὰ καὶ τάξιν. — Τούτων φωνήεντα μὲν ἐστὶν ἑπτὰ· α ε η ι ο υ ω . φωνήεντα δὲ λέγεται, ὅτι φωνὴν ἀφ' ἑαυτῶν ἀποτελεῖ. Τῶν δὲ φωνηέντων μακρὰ μὲν ἐστὶ δύο, η καὶ ω , βραχέα δύο, ε καὶ ο , δίχρονα τρία, α ι υ . ^[5]

1 1 10

δίχρονα δὲ λέγεται, ἐπεὶ ἐκτείνεται καὶ συστέλλεται. Προτακτικὰ φωνήεντα πέντε· α ε η ο ω .
 προτακτικὰ δὲ λέγεται, ὅτι προτασσόμενα τοῦ ι καὶ υ συλλαβὴν ἀποτελεῖ, οἷον α ι α υ .
 ὑποτακτικὰ δύο· ι καὶ υ . καὶ τὸ υ δὲ ἐνίοτε προτακτικόν ἐστὶ τοῦ ι , ὡς ἐν τῷ μυῖα καὶ ἄρπυι α .
 Δίφθογγοι δὲ εἰσιν ἕξ· α ι α υ ε ι ε υ ο ι ο υ . Σύμφωνανα δὲ τὰ λοιπὰ ἑπτακαίδεκα· β γ δ ζ θ κ λ μ ν ξ π
 ρ σ τ φ χ ψ . ^[5]

- 1 1 11 σύμφωνα δὲ λέγονται, ὅτι αὐτὰ μὲν καθ' ἑαυτὰ φωνὴν οὐκ ἔχει, συντασσόμενα δὲ μετὰ τῶν
 φωνηέντων φωνὴν ἀποτελεῖ. Τούτων ἡμίφωνα μὲν ἐστὶν ὀκτώ· ζ ξ ψ λ μ ν ρ σ . ἡμίφωνα δὲ
 λέγεται, ὅτι παρ' ὅσον ἦττον τῶν φωνηέντων εὐφωνα καθέστηκεν ἔν τε τοῖς μυγμοῖς καὶ
 σιγμοῖς. ^[5]
- 1 1 12 Ἄφωνα δὲ ἐστὶν ἐννέα· β γ δ κ π τ θ φ χ . ἄφωνα δὲ λέγεται, ὅτι μᾶλλον τῶν ἄλλων ἐστὶν
 κακόφωνα, ὥσπερ ἄφωνον λέγομεν τὸν τραγωδὸν τὸν κακόφωνον. Τούτων ψιλὰ μὲν ἐστὶ
 τρία, κ π τ , δασέα τρία, θ φ χ , μέσα δὲ τούτων τρία, β γ δ . ^[5]
- 1 1 13 μέσα δὲ εἴρηται, ὅτι τῶν μὲν ψιλῶν ἐστὶ δασύτερα, τῶν δὲ δασέων ψιλότερα. καὶ ἔστι τὸ μὲν β
 μέσον τοῦ π καὶ φ , τὸ δὲ γ μέσον τοῦ κ καὶ χ , τὸ δὲ δ μέσον τοῦ θ καὶ τ . Ἀντιστοιχεῖ δὲ τὰ
 δασέα τοῖς ψιλοῖς, τῷ μὲν π τὸ φ , οὕτως· « Ἀλλὰ μοι εἴ φ ' ὅπη ἔσχες ἰὼν εὐεργέα νῆα » <ι
 279> , τῷ δὲ κ τὸ χ· « Αὐτίχ ' ὁ μὲν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε ἔννυ τ ' Ὀδυσσεύς » <ε 229> , τὸ δὲ
 θ τῷ τ· « Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ » <Γ 95> . ^[5]
- 1 1 14 Ἔτι δὲ τῶν συμφώνων διπλᾶ μὲν ἐστὶ τρία· ζ ξ ψ . διπλᾶ δὲ εἴρηται, ὅτι ἐν ἕκαστον αὐτῶν ἐκ
 δύο συμφώνων σύγκειται, τὸ μὲν ζ ἐκ τοῦ σ καὶ δ , τὸ δὲ ξ ἐκ τοῦ κ καὶ σ , τὸ δὲ ψ ἐκ τοῦ π καὶ σ .
 Ἀμετάβολα τέσσαρα· λ μ ν ρ . ἀμετάβολα δὲ λέγεται, ὅτι οὐ μεταβάλλει ἐν τοῖς μέλλουσι τῶν
 ῥημάτων οὐδὲ ἐν ταῖς κλίσεσι τῶν ὀνομάτων. τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ὕγρα καλεῖται. — Τελικὰ
 ἄρσενικῶν ὀνομάτων ἀνεπεκτάτων κατ' εὐθείαν καὶ ἐνικὴν πτώσιν στοιχεῖά ἐστι πέντε· ν ξ ρ σ
 ψ , οἷον Δίων Φοῖνιξ Νέστωρ Πάρις Πέλοψ . ^[5]
- 1 1 15 Θηλυκῶν δὲ ὀκτώ· α η ω ν ξ ρ σ ψ , οἷον Μοῦσα Ἑλένη Κλειώ χελιδὼν ἔλιξ μήτηρ Θέτις λαῖλα
 ψ .
- 1 1 16 οὐδετέρων δὲ ἕξ· α ι ν ρ σ υ , οἷον ἄρμα μέλι δένδρον ὕδωρ δέπας δόρυ . τινὲς δὲ προστιθέασιν
 καὶ τὸ ο , οἷον ἄλλο . Δυϊκῶν δὲ τρία· α ε ω , οἷον Ἀτρεΐδα Ἑκτορε φίλω . Πληθυντικῶν δὲ
 τέσσαρα· ι σ α η , οἷον φίλοι Ἑκτορες βιβλία βέλῃ . ΠΕΡ'Ι ΣΥΛΛΑΒΗΣ Συλλαβὴ ἐστὶ κυρίως
 σύλληψις συμφώνων μετὰ φωνήεντος ἢ φωνηέντων, οἷον καρβοῦς· καταχρηστικῶς δὲ καὶ ἡ
 ἐξ ἐνὸς φωνήεντος, οἷον α η . ^[5]
- 1 1 17 ΠΕΡ'Ι ΜΑΚΡΑΣ ΣΥΛΛΑΒΗΣ Μακρὰ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους ὀκτώ, φύσει μὲν τρεῖς,
 θέσει δὲ πέντε. καὶ φύσει μὲν <1> ἦτοι ὅτ' ἂν διὰ τῶν μακρῶν στοιχείων ἐκφέρηται, οἷον
 ἦρως· <2> ἢ ὅτ' ἂν ἔχη ἐν τῶν διχρόνων κατ' ἑκτασιν παραλαμβάνομενον, οἷον Ἄρης·
 <3> ἢ ὅτ' ἂν ἔχη μίαν τῶν διφθόγγων, οἷον Αἶας . ^[5]
- 1 1 18 θέσει δὲ <1> ἦτοι ὅτ' ἂν εἰς δύο σύμφωνα λήγῃ, οἷον ἄλς· <2> ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖ ἢ
 βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, οἷον ἀγρός· <3> ἢ ὅτ' ἂν εἰς ἀπλοῦν
 συμφωνον λήγῃ καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ συμφώνου ἀρχομένην, οἷον ἔργον· <4> ἢ ὅτ' ἂν
 διπλοῦν συμφωνον ἐπιφέρηται, οἷον ἕξω· <5> ἢ ὅτ' ἂν διπλοῦν συμφωνον λήγῃ, οἷον Ἄρας
 ψ .
- 1 1 19 ΠΕΡ'Ι ΒΡΑΧΕΪΑΣ ΣΥΛΛΑΒΗΣ Βραχεῖα συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους δύο, <1> ἦτοι ὅτ' ἂν
 ἔχη ἐν τῶν φύσει βραχέων, οἷον βρέφος· <2> ἢ ὅτ' ἂν ἔχη ἐν τῶν διχρόνων κατὰ
 συστολὴν παραλαμβάνομενον, οἷον Ἄρης . ^[5]
- 1 1 20 ΠΕΡ'Ι ΚΟΙΝΗΣ ΣΥΛΛΑΒΗΣ Κοινὴ συλλαβὴ γίνεται κατὰ τρόπους τρεῖς, <1> ἦτοι ὅτ' ἂν εἰς
 φωνὴν μακρὸν λήγῃ καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον » Οὐ τί μοι αἰτίη ἐσσὶν·

θεοί νύ μοι αἵτιοί εἰσι ν» <Γ 164> · <2> ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖ ἢ βραχυνομένῳ φωνήεντι ἐπιφέρηται δύο σύμφωνα, ὧν τὸ μὲν δεύτερον ἀμετάβολον, τὸ δὲ ἡγούμενον καθ' ἓν ἄφωνόν ἐστιν, οἷον « Πάτροκλέ μοι δειλῇ πλεῖστον κεχαρισμένε θυμ ῶ » <Τ 287> <3> ἢ ὅτ' ἂν βραχεῖα οὔσα καταπεραιοῖ εἰς μέρος λόγου καὶ τὴν ἐξῆς ἔχη ἀπὸ φωνήεντος ἀρχομένην, οἷον « Νέστορα δ' οὐκ ἔλαθεν ἰαχὴ πίνοντά περ ἔμπη c » <Ξ 1> .^[5]

- 1 1 22 ΠΕΡ'Ι Λ'ΕΞΕΩΣ Λέξις ἐστὶ μέρος ἐλάχιστον τοῦ κατὰ σύνταξιν λόγου. Λόγος δέ ἐστι πεζῆς λέξεως σύνθεσις διάνοιαν αὐτοτελῇ δηλοῦσα. Τοῦ δὲ λόγου μέρη ἐστὶν ὀκτώ ὄνομα, ῥῆμα, μετοχή, ἄρθρον, ἀντωνυμία, πρόθεσις, ἐπίρρημα, σύνδεσμος.^[5]
- 1 1 23 ἡ γὰρ προσηγορία ὡς εἶδος τῷ ὀνόματι ὑποβέβληται. ἈΡΧ'Η Τ Ω'Ν ὈΚΤ'Ω ΜΕΡ Ω'Ν ΤΟ Υ' Λ'ΟΓΟΥ ΠΕΡ'Ι ὈΝ'ΟΜΑΤΟΣ Ὅνομά ἐστι μέρος λόγου πτωτικόν, σῶμα ἢ πρᾶγμα σημαῖνον, σῶμα μὲν οἷον λίθο c, πρᾶγμα δὲ οἷον παιδεία, κοινῶς τε καὶ ἰδίως λεγόμενον, κοινῶς μὲν οἷον ἄνθρωπος ἵππο c, ἰδίως δὲ οἷον Σωκράτης c.^[5]
- 1 1 24 —Παρέπεται δὲ τῷ ὀνόματι πέντε· γένη, εἶδη, σχήματα, ἀριθμοί, πτώσεις. Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία· ἀρσενικόν, θηλυκόν, οὐδέτερον. ἔνιοι δὲ προστιθέασι τοῦτοις ἄλλα δύο, κοινόν τε καὶ ἐπίκοινον, κοινὸν μὲν οἷον ἵππος κύω ν, ἐπίκοινον δὲ οἷον χελιδὼν ἀετό c.
- 1 1 25 Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον. πρωτότυπον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κατὰ τὴν πρώτην θέσιν λεχθέν, οἷον Γ ἦ. παράγωγον δὲ τὸ ἀφ' ἐτέρου τὴν γένεσιν ἐσχηκός, οἷον Γαίηϊος <η 324> . Εἶδη δὲ παραγῶγων ἐστὶν ἑπτὰ· πατρωνυμικόν, κτητικόν, συγκριτικόν, ὑπερθετικόν, ὑποκοριστικόν, παρώννυμον, ῥηματικόν. <1> Πατρωνυμικὸν μὲν οὖν ἐστὶ τὸ κυρίως ἀπὸ πατρὸς ἐσηματισμένον, καταχρηστικῶς δὲ καὶ τὸ ἀπὸ προγόνων, οἷον Πηλεΐδης c, Αἰακίδης ὁ Ἀχιλλεύς.^[5]
- 1 1 26 —Τύποι δὲ τῶν πατρωνυμικῶν ἀρσενικῶν μὲν τρεῖς, ὁ εἰς δης, ὁ εἰς ων, ὁ εἰς αδιος, οἷον Ἀτρεΐδης c, Ἀτρείων, καὶ ὁ τῶν Αἰολέων ἴδιος τύπος Ὑρράδιο c· Ὑρρα γὰρ παῖς ὁ Πιττακός. θηλυκῶν δὲ οἱ ἴσοι τρεῖς, ὁ εἰς ις, οἷον Πριαμί c, καὶ ὁ εἰς ας, οἷον Πελιά c, καὶ ὁ εἰς νη, οἷον Ἀδρηστίνη <Ε 412> . —Ἀπὸ δὲ μητέρων οὐ σχηματίζει πατρωνυμικὸν εἶδος ὁ Ὅμηρος, ἀλλ' οἱ νεώτεροι. <2> Κτητικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ὑπὸ τὴν κτησιν πεπτωκός, ἐμπεριειλημμένου τοῦ κτήτορος, οἷον Νηλήϊοι ἵπποι <Λ 597> , Ἐκτόρεος χιτῶν <Β 416> , Πλατωνικὸν βιβλίον ν.^[5]
- 1 1 27 <3> Συγκριτικὸν δὲ ἐστὶ τὸ τὴν σύγκρισιν ἔχον ἐνὸς πρὸς ἓνα ὁμοιογενῆ, ὡς Ἀχιλλεύς ἀνδρείότερος Αἴαντο c, ἢ ἐνὸς πρὸς πολλοὺς ἑτερογενεῖς, ὡς Ἀχιλλεύς ἀνδρείότερος τῶν Τρώων ν. Τῶν δὲ συγκριτικῶν τύποι εἰσὶ τρεῖς, ὁ εἰς τερος, οἷον ὀξύτερος βραδύτερο c, καὶ ὁ εἰς ων καθαρός, οἷον βελτίων καλλίων, καὶ ὁ εἰς ων, οἷον κρείσσων ἥσσω ν.^[5]
- 1 1 28 <4> Ὑπερθετικὸν δὲ ἐστὶ τὸ κατ' ἐπίτασιν ἐνὸς πρὸς πολλοὺς παραλαμβανόμενον ἐν συγκρίσει. Τύποι δὲ αὐτοῦ εἰσι δύο, ὁ εἰς τατος, οἷον ὀξύτατος βραδύτατο c, καὶ ὁ εἰς τος, οἷον ἄριστος μέγιστο c. <5> Ὑποκοριστικὸν δὲ ἐστὶ τὸ μείωσιν τοῦ πρωτοτύπου ἀσυγκρίτως δηλοῦν, οἷον ἀνθρωπίσκος λίθαξ μειρακύλλιον ν. <6> Παρώννυμον δὲ ἐστὶ τὸ παρ' ὄνομα ποιηθέν, οἷον Θέων Τρύφων ν.^[5]
- 1 1 29 <7> Ῥηματικὸν δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ ῥήματος παρηγμένον, οἷον Φιλήμων Νοήμων ν. Σχήματα δὲ ὀνομάτων ἐστὶ τρία· ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν οἷον Μέμων, σύνθετον δὲ οἷον Ἀγαμέμων, παρασύνθετον δὲ οἷον Ἀγαμεμνονίδης Φιλιππίδης c. — Τῶν δὲ συνθέτων διαφοραὶ εἰσι τέσσαρες.^[5]
- 1 1 30 ἃ μὲν γὰρ αὐτῶν εἰσιν ἐκ δύο τελείων, ὡς Χειρίσοφο c, ἃ δὲ ἐκ δύο ἀπολείποντων, ὡς Σοφοκλῆς c, ἃ δὲ ἐξ ἀπολείποντος καὶ τελείου, ὡς Φιλόδημο c, ἃ δὲ ἐκ τελείου καὶ ἀπολείποντος, ὡς Περικλῆς c. Ἀριθμοὶ τρεῖς· ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν ὁ Ὅμηρο c, δυϊκός δὲ τῷ Ὁμήρῳ, πληθυντικός δὲ οἱ Ὅμηρο ι.^[5]

- 1 1 31 —Εἰσὶ δέ τινες ἐνικοί χαρακτηῖρες καὶ κατὰ πολλῶν λεγόμενοι, οἷον δῆμος χορός ὄχλο c· καὶ πληθυντικοὶ κατὰ ἐνικῶν τε καὶ δυϊκῶν, ἐνικῶν μὲν ὡς Ἀθῆναι Θῆβα ι, δυϊκῶν δὲ ὡς ἀμφότερο ι. Πτώσεις ὀνομάτων εἰσὶ πέντε· ὀρθή, γενική, δοτική, αἰτιατική, κλητική. Λέγεται δὲ ἢ μὲν ὀρθή ὀνομαστική καὶ εὐθεῖα, ἢ δὲ γενική κτητική τε καὶ πατρική, ἢ δὲ δοτική ἐπισταλτική, ἢ δὲ αἰτιατική κατ' αἰτιατικήν, ἢ δὲ κλητική προσαγορευτική. ^[5]
- 1 1 32 Ὑποπέπτωκε δὲ τῷ ὀνόματι ταῦτα, ἃ καὶ αὐτὰ εἶδη προσαγορεύεται· κύριον, προσηγορικόν, ἐπίθετον, πρὸς τι ἔχον, ὡς πρὸς τι ἔχον, ὁμώνυμον, συνώνυμον, διώνυμον, ἐπώνυμον, ἐθνικόν, ἐρωτηματικόν, ἀόριστον, ἀναφορικόν ὃ καὶ ὁμοιωματικόν καὶ δεικτικόν καὶ ἀνταποδοτικόν καλεῖται, περιληπτικόν, ἐπιμεριζόμενον, περιεκτικόν, πεποιημένον, γενικόν, ἰδικόν, τακτικόν, ἀριθμητικόν, ἀπολελυμένον, μετουσιαστικόν. ^[5]
- 1 1 33 <1> Κύριον μὲν οὖν ἐστὶ τὸ τὴν ἰδίαν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον Ὅμηρος Σωκράτη c. <2> Προσηγορικόν δὲ ἐστὶ τὸ τὴν κοινὴν οὐσίαν σημαῖνον, οἷον ἄνθρωπος ἵππο c.
- 1 1 34 <3> Ἐπίθετον δὲ ἐστὶ τὸ ἐπὶ κυρίων ἢ προσηγορικῶν ὁμωνύμως τιθέμενον καὶ δηλοῦν ἔπαινον ἢ ψόγον. λαμβάνεται δὲ τριχῶς, ἀπὸ ψυχῆς, ἀπὸ σώματος, ἀπὸ τῶν ἐκτός· ἀπὸ μὲν ψυχῆς ὡς σώφρων ἀκόλαστο c, ἀπὸ δὲ σώματος ὡς ταχύς βραδύ c, ἀπὸ δὲ τῶν ἐκτός ὡς πλούσιος πένη c. ^[5]
- 1 1 35 <4> Πρὸς τι ἔχον δὲ ἐστὶν ὡς πατήρ υἱός φίλος δεξιό c. <5> Ὡς πρὸς τι ἔχον δὲ ἐστὶν ὡς νύξ ἡμέρα θάνατος ζωή. <6> Ὅμώνυμον δὲ ἐστὶν ὄνομα τὸ κατὰ πολλῶν ὁμωνύμως τιθέμενον, οἷον ἐπὶ μὲν κυρίων, ὡς Αἴας ὁ Τελαμώνιος καὶ Αἴας ὁ Ἰλέω c, ἐπὶ δὲ προσηγορικῶν, ὡς μῦς θαλάσσιος καὶ μῦς γηγενής c.
- 1 1 36 <7> Συνώνυμον δὲ ἐστὶ τὸ ἐν διαφόροις ὀνόμασι τὸ αὐτὸ δηλοῦν, οἷον ἄορ ξίφος μάχαιρα σπάθη φάσγανον v. <8> Φερώνυμον δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τινος συμβεβηκότος τεθέν, ὡς Τισαμενός καὶ Μεγαπένθη c. ^[5]
- 1 1 37 <9> Διώνυμον δὲ ἐστὶν ὀνόματα δύο καθ' ἐνὸς κυρίου τεταγμένα, οἷον Ἀλέξανδρος ὁ καὶ Πάρι c, οὐκ ἀναστρέφοντος τοῦ λόγου· οὐ γάρ, εἴ τις Ἀλέξανδρος, οὗτος καὶ Πάρις.
- 1 1 38 <10> Ἐπώνυμον δὲ ἐστὶν, ὃ καὶ διώνυμον καλεῖται, τὸ μεθ' ἐτέρου κυρίου καθ' ἐνὸς λεγόμενον, ὡς Ἐνοσίχθων ὁ Ποσειδῶν καὶ Φοῖβος ὁ Ἀπόλλων. <11> Ἐθνικόν δὲ ἐστὶ τὸ ἔθνους δηλωτικόν, ὡς Φρύξ Γαλάτη c. <12> Ἐρωτηματικόν δὲ ἐστὶν, ὃ καὶ πευστικόν καλεῖται, τὸ κατ' ἐρώτησιν λεγόμενον, οἷον τίς ποῖος πόσος πηλίκον c. ^[5]
- 1 1 39 <13> Ἀόριστον δὲ ἐστὶ τὸ τῷ ἐρωτηματικῷ ἐναντίως λεγόμενον, οἷον ὅστις ὅποῖος ὅπόσος ὀπηλίκον c. <14> Ἀναφορικόν δὲ ἐστὶν, ὃ καὶ ὁμοιωματικόν καὶ δεικτικόν καὶ ἀνταποδοτικόν καλεῖται, τὸ ὁμοίωσιν σημαῖνον, οἷον τοιοῦτος τοσοῦτος τηλικούτο c.
- 1 1 40 <15> Περιληπτικόν δὲ ἐστὶ τὸ τῷ ἐνικῷ ἀριθμῷ πληθὸς σημαῖνον, οἷον δῆμος χορός ὄχλο c.
- 1 1 41 <16> Ἐπιμεριζόμενον δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ δύο ἢ καὶ πλείονων ἐπὶ ἓν ἔχον τὴν ἀναφοράν, οἷον ἐκάτερος ἕκαστο c. <17> Περιεκτικόν δὲ ἐστὶ τὸ ἐμφαῖνον ἐν ἑαυτῷ τι περιεχόμενον, οἷον δαφνῶν παρθενῶ v.
- 1 1 42 <18> Πεποιημένον δὲ ἐστὶ τὸ παρὰ τὰς τῶν ἡχῶν ιδιότητος μιμητικῶς εἰρημένον, οἷον φλοῖστος ῥοῖζος ὀρυγμαδό c. <19> Γενικόν δὲ ἐστὶ τὸ δυνάμενον εἰς πολλὰ εἶδη διαιρεθῆναι, οἷον ζῶον φυτό v.
- 1 1 43 <20> Ἰδικόν δὲ ἐστὶ τὸ ἐκ τοῦ γένους διαιρεθέν, οἷον βοῦς ἵππος ἄμπελος ἐλαί α.
- 1 1 44 <21> Τακτικόν δὲ ἐστὶ τὸ τάξιν δηλοῦν, οἷον πρῶτος δεύτερος τρίτο c. <22> Ἀριθμητικόν δὲ ἐστὶ τὸ ἀριθμὸν σημαῖνον, οἷον εἷς δύο τρεῖ c. <23> Ἀπολελυμένον δὲ ἐστὶν ὃ καθ' ἑαυτὸ

νοεῖται, οἷον θεός λόγο c. <24> Μετουσιαστικὸν δέ ἐστι τὸ μετέχον οὐσίας τινός, οἷον
πύρινος δρυῖνος ἐλάφινο c. ^[5]

1 1 45 — Τοῦ δὲ ὀνόματος διαθέσεις εἰσὶ δύο, ἐνέργεια καὶ πάθος, ἐνέργεια μὲν ὡς κριτής ὁ κρίνων,
πάθος δὲ ὡς κριτὸς ὁ κρινόμενος.

1 1 46 ΠΕΡ'Ι Ρ'ΗΜΑΤΟΣ Ρῆμά ἐστι λέξις ἄπτωτος, ἐπιδεκτικὴ χρόνων τε καὶ προσώπων καὶ ἀριθμῶν,
ἐνέργειαν ἢ πάθος παριστᾷσα. Παρέπεται δὲ τῷ ῥήματι ὀκτώ, ἐγκλίσεις, διαθέσεις, εἶδη,
σχήματα, ἀριθμοί, πρόσωπα, χρόνοι, συζυγίαι. ^[5]

1 1 47 Ἐγκλίσεις μὲν οὖν εἰσι πέντε, ὀριστική, προστακτική, εὐκτική, ὑποτακτική, ἀπαρέμφατος.
Διαθέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἐνέργεια, πάθος, μεσότης· ἐνέργεια μὲν οἷον τύπτω, πάθος δὲ οἷον
τύπτομαι, μεσότης δὲ ἢ ποτὲ μὲν ἐνέργειαν ποτὲ δὲ πάθος παριστᾷσα, οἷον πέπηγα διέφθορα
ἐποίησάμην ἐγραψάμην v.

1 1 50 Εἶδη δὲ δύο, πρωτότυπον καὶ παράγωγον· πρωτότυπον μὲν οἷον ἄρδω, παράγωγον δὲ οἷον
ἀρδεύω. Σχήματα τρία, ἀπλοῦν, σύνθετον, παρασύνθετον· ἀπλοῦν μὲν οἷον φρονῶ, σύνθετον
δὲ οἷον καταφρονῶ, παρασύνθετον δὲ οἷον ἀντιγονίζω φιλιπίζω.

1 1 51 Ἀριθμοὶ τρεῖς, ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν οἷον τύπτω, δυϊκὸς δὲ οἷον τύπτετον,
πληθυντικός δὲ οἷον τύπτομεν. Πρόσωπα τρία, πρῶτον, δεύτερον, τρίτον· πρῶτον μὲν ἀφ' οὗ ὁ
λόγος, δεύτερον δὲ πρὸς ὃν ὁ λόγος, τρίτον δὲ περὶ οὗ ὁ λόγος. Χρόνοι τρεῖς, ἐνεστώς,
παρεληλυθώς, μέλλων. ^[5]

1 1 53 τούτων ὁ παρεληλυθώς ἔχει διαφορὰς τέσσαρας, παρατατικόν, παρακειμένον, ὑπερσυντέλικον,
ἀόριστον· ὧν συγγένειαι τρεῖς, ἐνεστώτος πρὸς παρατατικόν, παρακειμένου πρὸς
ὑπερσυντέλικον, ἀορίστου πρὸς μέλλοντα. ΠΕΡ'Ι ΣΥΖΥΓΙΑΣ Συζυγία ἐστὶν ἀκόλουθος ῥημάτων
κλίσις. Εἰσὶ δὲ συζυγίαι βαρυτόνων μὲν ῥημάτων τῶν ἑξ, ὧν <1> ἢ μὲν πρώτη ἐκφέρεται διὰ τοῦ
β ἢ φ ἢ π ἢ πτ, οἷον λείβω γράφω τέρπω κόπτω <2> ἢ δὲ δευτέρα διὰ τοῦ γ ἢ κ ἢ χ ἢ κτ,
οἷον λέγω πλέκω τρέχω τίκτω <3> ἢ δὲ τρίτη διὰ τοῦ δ ἢ θ ἢ τ, οἷον ἄδω πλήθω ἀνύτω
<4> ἢ δὲ τετάρτη διὰ τοῦ ζ ἢ τῶν δύο σς, οἷον φράζω νύσσω ὀρύσσω <5> ἢ δὲ πέμπτη διὰ
τῶν τεσσάρων ἀμεταβόλων, λ μ ν ρ, οἷον πάλλω νέμω κρίνω σπείρω <6> ἢ δὲ ἕκτη διὰ
καθαροῦ τοῦ ω, οἷον ἱππεύω πλέω βασιλεύω. ^[5]

1 1 57 Τινὲς δὲ καὶ ἐβδόμην συζυγίαν εἰσάγουσιν διὰ τοῦ ξ καὶ ψ, οἷον ἀλέξω ἔψω. — Περισπωμένων
δὲ ῥημάτων συζυγίαι εἰσὶ τρεῖς, ὧν <1> ἢ μὲν πρώτη ἐκφέρεται ἐπὶ δευτέρου καὶ τρίτου
προσώπου διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, οἷον νοῶ νοεῖς νοεῖ· <2> ἢ δὲ δευτέρα διὰ τῆς α διφθόγγου,
προσγραφομένου τοῦ ι, μὴ συνεκφωνουμένου δέ, οἷον βοῶ βοᾷς βοᾷ· <3> ἢ δὲ τρίτη διὰ τῆς
οι διφθόγγου, οἷον χρυσῶ χρυσοῖς χρυσοῖ. ^[5]

1 1 59 — Τῶν δὲ εἰς μι ληγόντων ῥημάτων συζυγίαι εἰσὶ τέσσαρες, ὧν <1> ἢ μὲν πρώτη ἐκφέρεται
ἀπὸ τῆς πρώτης τῶν περισπωμένων, ὡς ἀπὸ τοῦ τιθῶ γέγονε τίθημι· <2> ἢ δὲ δευτέρα ἀπὸ
τῆς δευτέρας, ὡς ἀπὸ τοῦ ἰσῶ γέγονεν ἴσθημι· <3> ἢ δὲ τρίτη ἀπὸ τῆς τρίτης, ὡς ἀπὸ τοῦ
διδῶ γέγονε δίδωμι· <4> ἢ δὲ τετάρτη ἀπὸ τῆς ἕκτης τῶν βαρυτόνων, ὡς ἀπὸ τοῦ πηγνύω
γέγονε πήγνυμι. ΠΕΡ'Ι ΜΕΤΟΧΗΣ Μετοχή ἐστὶ λέξις μετέχουσα τῆς τῶν ῥημάτων καὶ τῆς τῶν
ὀνομάτων ιδιότητος. ^[10]

1 1 60 Παρέπεται δὲ αὐτῇ ταῦτ' α καὶ τῷ ὀνόματι καὶ τῷ ῥήματι δίχα προσώπων τε καὶ ἐγκλίσεων.
ΠΕΡ'Ι ἈΡΘΡΟΥ Ἀρθρον ἐστὶ μέρος λόγου πτωτικόν, προτασσόμενον καὶ ὑποτασσόμενον τῆς
κλίσεως τῶν ὀνομάτων.

1 1 61 καὶ ἐστὶ προτακτικὸν μὲν ὁ, ὑποτακτικὸν δὲ ὁ c. Παρέπεται δὲ αὐτῷ τρία· γένη, ἀριθμοί,
πτώσεις.

1 1 62

Γένη μὲν οὖν εἰσι τρία· ὁ ποιητὴς c, ἡ ποιήσις c, τὸ ποίημα α. Ἀριθμοὶ τρεῖς· ἐνικός, δυϊκός, πληθυντικός· ἐνικός μὲν ὁ ἡ τ ὁ, δυϊκός δὲ τὼ τὰ, πληθυντικός δὲ οἱ αἱ τ ἄ. Πτώσεις δὲ ὁ τοῦ τῷ τόν ῶ, ἡ τῆς τῇ τήν ῶ. ΠΕΡ'Ι ἈΝΤΩΝΥΜ'ΙΑΣ Ἀντωνυμία ἐστὶ λέξις ἀντὶ ὀνόματος παραλαμβανομένη, προσώπων ὠρισμένων δηλωτική. ^[5]

- 1 1 64 Παρέπεται δὲ τῇ ἀντωνυμίᾳ ἕξ· πρόσωπα, γένη, ἀριθμοί, πτώσεις, σχήματα, εἶδη. Πρόσωπα πρωτοτύπων μὲν ἐγὼ σύ ἱ, παραγῶγων δὲ ἐμός σός ὅ c.
- 1 1 65 Γένη τῶν μὲν πρωτοτύπων διὰ μὲν τῆς φωνῆς οὐ διακρίνεται, διὰ δὲ τῆς ὑπ' αὐτῶνδείξεως, οἷον ἐγ ὡ τῶν δὲ παραγῶγων, οἷον ὁ ἐμός ἡ ἐμή τὸ ἐμόν.
- 1 1 66 Ἀριθμοὶ πρωτοτύπων μὲν ἐνικός ἐγὼ σύ ἱ, δυϊκός νῶϊ σφῶ ἱ, πληθυντικός ἡμεῖς ὑμεῖς σφεῖς· παραγῶγων δὲ ἐνικός ἐμός σός ὅ c, δυϊκός ἐμὼ σῶ ῶ, πληθυντικός ἐμοὶ σοὶ ο ἱ.
- 1 1 67 Πτώσεις πρωτοτύπων μὲν ὀρθῆς ἐγὼ σύ ἱ, γενικῆς ἐμοῦ σοῦ ο ῦ, δοτικῆς ἐμοί σοί ο ἱ, αἰτιατικῆς ἐμέ σέ ἑ, κλητικῆς c ὕ· παραγῶγων δὲ ἐμός σός ὅ c, γενικῆς ἐμοῦ σοῦ ο ῦ, δοτικῆς ἐμῶ σῶ ῶ, αἰτιατικῆς ἐμόν σόν ὅ ν. Σχήματα δύο, ἀπλοῦν, σύνθετον· ἀπλοῦν μὲν οἷον ἐμοῦ σοῦ ο ῦ, σύνθετον δὲ ἐμαυτοῦ σαυτοῦ αὐτοῦ.
- 1 1 68 Εἶδη δέ, ὅτι αἱ μὲν εἰσι πρωτότυποι, ὡς ἐγὼ σύ ἱ, αἱ δὲ παράγωγοι, ὡς πᾶσαι αἱ κτητικάι, αἱ καὶ διπρόσωποι καλοῦνται. παράγονται δὲ οὕτως· ἀπὸ μὲν ἐνικῶν αἱ ἕνα κτήτορα δηλοῦσαι, ὡς ἀπὸ τοῦ ἐμοῦ ὁ ἐμό c· ἀπὸ δὲ δυϊκῶν αἱ δύο, ὡς ἀπὸ τοῦ νῶϊ νωῖτερο c· ἀπὸ δὲ πληθυντικῶν αἱ πολλούς, ὡς ἀπὸ τοῦ ἡμεῖς ἡμέτερο c.
- 1 1 69 Τῶν δὲ ἀντωνυμιῶν αἱ μὲν εἰσιν ἀσύναρθοι, αἱ δὲ σύναρθοι· ἀσύναρθοι μὲν οἷον ἐγ ὡ, σύναρθοι δὲ οἷον ὁ ἐμό c. ΠΕΡ'Ι ΠΡΟΘ'ΕΣΕΩΣ Πρόθεσις ἐστὶ λέξις προτιθεμένη πάντων τῶν τοῦ λόγου μερῶν ἔν τε συνθέσει καὶ συντάξει. ^[5]
- 1 1 71 Εἰσὶ δὲ αἱ πᾶσαι προθέσεις ὀκτώ καὶ δέκα, ὧν μονοσύλλαβοι μὲν ἕξ· ἐν εἰς ἕξ σύν πρό πρό c, αἵτινες οὐκ ἀναστρέφονται· δισύλλαβοι δὲ δύο καὶ δέκα· ἀνά κατὰ διά μετὰ παρά ἀντί ἐπὶ περί ἀμφί ἀπό ὑπό ὑπέ ρ.
- 1 1 72 ΠΕΡ'Ι ἘΠΙΡΡ'ΗΜΑΤΟΣ Ἐπίρρημά ἐστὶ μέρος λόγου ἄκλιτον, κατὰ ῥήματος λεγόμενον ἢ ἐπιλεγόμενον ῥήματι. Τῶν δὲ ἐπίρρημάτων τὰ μὲν ἐστὶν ἀπλᾶ, τὰ δὲ σύνθετα· ἀπλᾶ μὲν ὡς πάλα ι, σύνθετα δὲ ὡς πρόπαλα ι. ^[5]
- 1 1 73 <1> Τὰ δὲ χρόνου δηλωτικά, οἷον νῦν τότε αὐθις· τούτοις δὲ ὡς εἶδη ὑποτακτέον τὰ καιροῦ παραστατικά, οἷον σήμερον αὔριον τόφρα τέως πηνίκα.
- 1 1 74 <2> Τὰ δὲ μεσότητος, οἷον καλῶς σοφῶ c. <3> Τὰ δὲ ποιότητος, οἷον πύξ λάξ βοτρυδόν <B 89> ἀγεληδόν <Π 160>.
- 1 1 75 <4> Τὰ δὲ ποσότητος, οἷον πολλάκις ὀλιγάκι c. <5> Τὰ δὲ ἀριθμοῦ δηλωτικά, οἷον δὶς τρίς τετράκι c.
- 1 1 76 <6> Τὰ δὲ τοπικά, οἷον ἄνω κάτω ὧν σχέσεις εἰσὶ τρεῖς, ἡ ἐν τόπῳ, ἡ εἰς τόπον, ἡ ἐκ τόπου, οἷον οἴκοι οἴκαδε οἴκοθε ν. <7> Τὰ δὲ εὐχῆς σημαντικά, οἷον εἴθε αἴθε ἄβαλ ε. <8> Τὰ δὲ σχετλιαστικά, οἷον παπαῖ ἰοῦ φε ὕ.
- 1 1 78 <9> Τὰ δὲ ἀρνήσεως ἢ ἀποφάσεως, οἷον οὐ οὐχὶ οὐδῆτα οὐδαμῶ c. <10> Τὰ δὲ συγκαταθέσεως, οἷον ναί ναίχ ι. <11> Τὰ δὲ ἀπαγορεύσεως, οἷον μὴ μὴδῆτα μὴδαμῶ c.
- 1 1 79 <12> Τὰ δὲ παραβολῆς ἢ ὁμοιώσεως, οἷον ὡς ὥσπερ ἥντε καθάπε ρ. <13> Τὰ δὲ θαυμαστικά, οἷον βαβα ἱ.
- 1 1 80 <14> Τὰ δὲ εἰκασμοῦ, οἷον ἴσως τάχα τυχόν. <15> Τὰ δὲ τάξεως, οἷον ἐξῆς ἐφεξῆς χωρί c. <16> Τὰ δὲ ἀθροίσεως, οἷον ἄρδην ἅμα ἥλιθα.

- <17> Τὰ δὲ παρακελεύσεως, οἷον εἶα ἄγε φέρ ε. <18> Τὰ δὲ συγκρίσεως, οἷον μᾶλλον ἦττο
 ν.
- 1 1 83 <19> Τὰ δὲ ἐρωτήσεως, οἷον πόθεν πηνίκα πῶ c. <20> Τὰ δὲ ἐπιτάσεως, οἷον λίαν σφόδρα
 πάνυ ἄγαν μάλιστ α.
- 1 1 84 <21> Τὰ δὲ συλλήψεως, οἷον ἅμα ὁμοῦ ἄμυδι c. <22> Τὰ δὲ ἀπωμοτικά, οἷον μ ἄ. <23>
 Τὰ δὲ κατωμοτικά, οἷον ν ή. <24> Τὰ δὲ βεβαιώσεως, οἷον δηλαδ ή. ^[5]
- 1 1 85 <25> Τὰ δὲ θετικά, οἷον γαμητέον πλευστέο ν. <26> Τὰ δὲ θειασμοῦ, οἷον εὐοῖ εὔά ν.
- 1 1 86 ΠΕΡ'Ι ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ Σύνδεσμός ἐστι λέξις συνδέουσα διάνοιαν μετὰ τάξεως καὶ τὸ τῆς
 ἐρμηνείας κεχηγὸς δηλοῦσα. Τῶν δὲ συνδέσμων οἱ μὲν εἰσι συμπλεκτικοί, οἱ δὲ διαζευκτικοί,
 οἱ δὲ συναπτικοί, οἱ δὲ παρασυναπτικοί, οἱ δὲ αἰτιολογικοί, οἱ δὲ ἀπορρηματικοί, οἱ δὲ
 συλλογιστικοί, οἱ δὲ παραπληρωματικοί.
- 1 1 88 <1> Συμπλεκτικοὶ μὲν οὖν εἰσιν ὅσοι τὴν ἐρμηνείαν ἐπ' ἄπειρον ἐκφερομένην συνδέουσιν.
- 1 1 89 εἰσὶ δὲ οἶδε· μὲν δέ τέ καὶ ἀλλὰ ἡμὲν ἡδέ ἰδέ ἀτάρ αὐτάρ ἦτοι κέν ἄ ν. <2> Διαζευκτικοὶ δέ
 εἰσιν ὅσοι τὴν μὲν φράσιν ἐπισυνδέουσιν, ἀπὸ δὲ πράγματος εἰς πράγμα διιστᾷσιν.
- 1 1 91 εἰσὶ δὲ οἶδε· ἦ ἦτοι ἡ έ. <3> Συναπτικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι ὕπαρξιν μὲν οὐ δηλοῦσι, σημαίνουσι δὲ
 ἀκολουθίαν.
- 1 1 92 εἰσὶ δὲ οἶδε· εἴ εἴπερ εἰδῆ εἰδῆπε ρ. <4> Παρασυναπτικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι μεθ' ὑπάρξεως καὶ
 τάξιν δηλοῦσιν. εἰσὶ δὲ οἶδε· ἐπεὶ ἐπείπερ ἐπειδῆ ἐπειδῆπε ρ. <5> Αἰτιολογικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι
 ἐπ' ἀποδόσει αἰτίας ἔνεκεν παραλαμβάνονται.
- 1 1 93 εἰσὶ δὲ οἶδε· ἵνα ὅφρα ὅπως ἔνεκα οὔνεκα διὸ διότι κα θ ' ὅ κα θ ' ὅτι κα θ ' ὅσο ν.
- 1 1 94 <6> Ἀπορρηματικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι ἐπαποροῦντες εἰώθασιν συνδεῖν.
- 1 1 95 εἰσὶ δὲ οἶδε· ἄρα κᾶτα μῶ ν. <7> Συλλογιστικοὶ δέ εἰσιν ὅσοι πρὸς τὰς ἐπιφοράς τε καὶ
 συλλήψεις τῶν ἀποδείξεων εὖ διάκεινται.
- 1 1 96 εἰσὶ δὲ οἶδε· ἄρα ἀλλὰ ἀλλαμὴν τοίνυν τοιγάρτοι τοιγαροῦ ν. <8> Παραπληρωματικοὶ δέ
 εἰσιν ὅσοι μέτρου ἢ κόσμου ἔνεκεν παραλαμβάνονται.
- 1 1 97 εἰσὶ δὲ οἶδε· δὴ ρά νύ ποῦ τοί θήν ἄρ δῆτα πέρ πῶ μὴν ἄν αὖ νῦν οὖν κέν γ έ.
- 1 1 100 Τινὲς δὲ προστιθέασιν καὶ ἐναντιωματικούς, οἷον ἔμπερς ὅμω c.